

**UTICAJ TRANSFORMACIJE PORODICE
U BOSNI I HERCEGOVINI NA PRAVO
DJETETA NA SLOBODU IZRAŽAVANJA
MIŠLJENJA**

Dr. sci. Boris Krešić, van. prof.

Dr. sci. Ervina Ibrahimović, doc.

MA. Jasmina Berbić, ass.

MA. Ena Morankić, Ministarstvo obrazovanja

PREDMET ISTRAŽIVANJA

U sadržajnom smislu predmet istraživanja obuhvata

- poštivanje principa zaštite najboljeg interesa djeteta u pogledu prava na slobodu izražavanja mišljenja,
- analizu sva tri porodična zakona u BiH u pogledu normi kojima se uređuje i štiti princip najboljeg interesa djeteta, te usklađenost istih sa relevantnim međunarodno priznatim pravnim izvorima koji tretiraju ovu materiju (Konvencija o pravima djeteta),
- analiza zakonodavstava pojedinih zemalja Europske Unije, kao i analizu sudske prakse Europskog suda za ljudska prava.

Prostorna dimenzija predmeta istraživanja se odnosi na pravno normiranje na području BiH uz osvrt na praksu susjednih zemalja, a vremenski period koji je obuhvaćen jeste od donošenja Porodičnog zakona do dana danas. Posebna je pažanja je posvećena analizi

CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Radi ostvarivanja općeg cilja rada neophodna je realizacija operativnih ciljeva istraživanja:

- Određivanje načela *najbolji interes djeteta* i pojma *pravo djeteta na slobodu izražavanja mišljenja*.
- Analiza sudskih i upravnih postupaka u kojima dijete može slobodno da izrazi svoje mišljenje
- Analiza pozitivnog prava u pogledu ostvarivanja prava na uvažavanje mišljenja, prava pristupa informacijama i donošenja odluka.
- Uporedno-pravna analiza porodičnog zakonodavstva pojedinih zemlja iz regiona (Hrvatska i Srbija).
- Analiza presuda iz oblasti porodičnog prava, a koja se odnose na pravo djeteta na slobodu izražavanja mišljenja u zemlji i regionu.
- Istraživanje i ukazivanje na negativne implikacije postojećih rješenja u pozitivnom pravu BiH.
- Davanje preporuka za eventualne izmjene i dopune zakonodavstva u BiH, a sve radi unapređenja pravnog i institucionalnog okvira.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Za postizanje ciljeva istraživanja, kao i provjeru postavljenih hipoteza, primijenit će se slijedeći metodološki pristup:

Normativno-pravni metod – Planirano je korištenje normativno-pravne metode prilikom analize sadržaja međunarodnih dokumenata koji garantuju djetetu pravo na slobodu izražavanja mišljenja, a kojih je BiH potpisnica, kao i onih instrumenata koje BiH nije ratificirala.

Dogmatički metod – Primjenom ove metode, koja je usko vezana sa normativno-pravnom metodom, utvrdit će se tačno i pravilno značenje pravnih normi koji se odnose na predmet istraživanja.

Uporedno-pravni metod – Primjenom ove metode izvršit će se komparacija rješenja u R.Hrvatskoj i R.Srbiji sa rješenjima koji se odnose na predmet istraživanja u BiH.

Historijsko-pravni metod – Korištenjem historijsko-pravne metode utvrdit će se postanak i proces razvoja prava djeteta na slobodu izražavanja mišljenja, kao i nastanak promjena koje su uslijedile nakon donošenja Konvencije o pravima djeteta, kao najvažnijeg dokumenta koji reguliše ovo pitanje.

Analiza slučaja – Metoda koja će biti korištena za analizu slučajeva pred Europskim sudom za ljudska prava, domaćim redovnim i ustavnim sudovima, a koji se odnose na povredu prava djeteta na slobodu izražavanja mišljenja, kao i njegove zaštite. Također, ovom metodom vršit će se analiza sadržaja presuda međunarodnih i domaćih sudova, te domaćih pravnih akata.

HIPOTEZA ISTRAŽIVANJA

„Načelo najboljeg interesa djeteta u pogledu prava djeteta na slobodu izražavanja mišljenja u pozitivnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine nije u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta.“

RAZRAĐUJUĆE HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

- Načelo zaštite najboljeg interesa djeteta nije adekvatno zastupljeno u pozitivno-pravnim propisima BiH.
- Pravo djeteta na slobodu izražavanja mišljenja nije uređeno na jednak način.
- Porodično pravo u BiH ne prati stavove i načela sadržana u presudama Europskog suda za ljudska prava.
- Povreda prava djeteta na slobodu izražavanja mišljenja neminovno dovodi do povreda drugih prava djeteta koja su usko vezana za odnosno pravo kao što su pravo na saznanje, pravo na pristupanje informacijama i pravo na donošenje odluke.
- Da bi u potpunosti ostvarilo svoje pravo na slobodu izražavanja i mišljenja, mišljenje i stavovi djeteta moraju biti ispravno preneseni. Pravilno prenošenje ekspresije djeteta predstavlja osnov za ostvarivanje prava na slobodu izražavanja mišljenja
- Bosna i Hercegovina kao potpisnica Konvencije o pravima djeteta na ispunjava preuzete obaveze.

OČEKIVANI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Očekivani rezultat istraživanja je harmonizacija porodičnog prava na teritoriji BiH, odnosno jednako normiranje prava djeteta na slobodu izražavanja mišljenja u sva tri porodična zakona. Nadalje, pored zakona potrebno je izmijeniti i druge propise u pogledu sveobuhvatne zaštite ovog prava djeteta. Usklađivanje domaće legislative sa Konvencijom o pravima djeteta, kao i sa drugim međunarodnim dokumentima.

Unapređivanje pravnog okvira mora da prati i unapređivanje institucionalnog okvira. Sama izmjena propisa i usklađivanje Konvencijom o pravima djeteta, ne bi ništa značila ukoliko ne postoje institucije koje bi iste propise sprovodile i štatile pravo djeteta na slobodu izražavanja mišljenja. Stoga je potrebno konstituisati institucije čiji bi zadatak bio da ovo pravo sprovode u praksi i na taj način štite najbolji interes djeteta kao najvažniji princip.

OČEKIVANI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Jedan od očekivanih rezultata istraživanja je da odredimo u kojim situacijama sudski i upravni organi, a uzimajući u obzir parametar starost djeteta, uvažavaju/neuvažavaju pravo djeteta da izrazi svoje mišljenje.

Rezultati istraživanja bit će predstavljeni u doktorskoj disertaciji koja je prijavljena na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

U skladu sa novčanim sredstvima planirana je i objava naučnog rada.

UPOZNAJTE ISTRAŽIVAČKI TIM

**Dr. sci. Boris Krešić,
van. prof.**

Voditelj projekta
Pravni fakultet
Univerzitet u Tuzli
boris.kresic@untz.ba

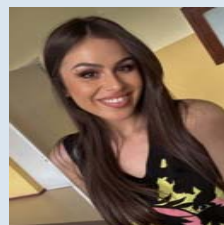
**Dr. sci. Ervina
Ibrahimović, doc.**

Pravni fakultet
Univerzitet u Tuzli
ervina.ibrahimovic@untz.ba

**MA Jasmina Berbić,
ass.**

Mladi istraživač
Pravni fakultet
Univerzitet u Tuzli
berbic.jasmina@untz.ba

MA Ena Morankić

Stručni saradnik za
visoko obrazovanje i
nauku u Ministarstvu
obrazovanja i nauke
Tuzlanskog kantona
Doktorantkinja na
Pravnom fakultetu
Univerziteta u Tuzli, uža
naučna oblast
građansko-pravna.
ena_115@hotmail.com

HVALA NA
PAŽNJI

